

Dagblaðið loypir á partmannin Gunnar Vestergaard:

Andstöðan atkvøtt fyri nærnum øllum

Í Dagblaðnum 24.10.1980 stendur ein grein nevnd Tveroyri — ein royndartúrur í sosialismu.

Greinin sum enda úr annan er ein fantastisk neyðtaka av sannleikanum, tekur upp 'ráðin, sum Oddmar við Silánnu undir navninum »NEMESIS« slepti beint fyri valið í 1978.

Greinin inniheldur sum flestu greinirnar í Dagblaðnum um politisku viðurskiptini á Tveroyri ærumeiðandi pástandir í besta »Stúrmer« stil. Tveroyri er ikki nakað dømi um royndarkoyring av sosialismu. Tíverri. So langt eru vit ikki komnir enn.

Men hon er eitt skuldadømi uppá stríðið ímillum skapandi sosialdemokratiskar kreftir og afturhaldskreftirnar, stuðlaðar av landspolitikarum, valdir inn av borgarligu fylkingini íroknað tjóðveldisflokkinum.

Greinskrivarin spyr so forharmaður um, hvussu tað kann bera til at fólkið á Tveroyri ikki hevur fingið eyguni upp fyri tí »socialistisku valdtekuni«. At greinskrivarin ikki skilur hetta er onki merkiligt. Tað er jú vanlig kent, at ein 14 ára unglingi á Tveroyri veit meira um politikk enn flestu fólkaflakksmenn aðrastaðni í Føroyum, og tí lata tey seg ikki viljeða av sliktum vavstri sum stóð í Dagblaðsgreinin.

Tað er snøgt sagt vónleyst hjá borgarligu pressuni at heilatrúna tey til at venda ffr javnaðarhugsjónini.

Síðan fyrra heimsbardaga hava á Tveroyri verið triggjar periodur við stórum vinnuligum aktiviteti.

Tann fyrsta (og tann Tverafólk lærdu av) var aftaná Mortensens tíðina, og vita øll, at hetta fyrbrigdi lá so nær ófrælsi, sum hugsað kann og har tað at liva var ein náði frá »stórmonnum«.

Tá varð ísvirkiligt skapt av javnaðarmonnum — fyrsta frysti og flakavirki í Føroyum. Tó helst eini 15—20 ár ov tíðliga.

Hin seinra kom meðan »godfather« — sum greinskrivarin so »smagfult« sigur tað — gekk á odda. Hetta var AT-tíðin. Tá var arbeiddi til øll.

Men øll á Tveroyri vita í hvussu so er, hvør knústi hesa blómandi fyriteku, alt meðan fólkaflakks kapitalistiskar fyritekur

aðrastaðni — sum av svinnsoðt vóru um at doyggja stráðeyða — vóru oystar undir í hjálpi til fánýtis.

Politikkurin hjá teim borgarligu hevur júst verið tann tápuligi at vilja raka javnaðarmenn her við at kvala teirra fyritekur.

Øll vita tað, ongin hevur gloymt tað, og tí standa vit so sterkir her á Tveroyri.

Triðja vinnuliga upp-gangstíðin byrjaði tá Tveroyrar býráð við Poul Eli Bærentsen sum borgmeistara viðtók at fara undir byggjan av Tveroyrar Flakavirki og øll hini tiltøkini í samband við hetta, m.a. byggingin av »Suðringi«. Hesi tiltøk hava so fært við sær, at á Tveroyri er í hvussu so er líka nógv arbeiði sum aðrastaðni, kanska heldur meira.

Privata initiativíð hevur so sanniliga fingið loyvi at royna seg her á Tveroyri, og hetta sama javnaðar-býráð hevur sett pening í og veðhildið fyri tey flestu av teim sokallaðu privatu fyritekum, nú seinast ið tjóðveldisskipið »Fleyr« fekk betri sémir enn t.d. »Sirius«.

Úrslitini hjá tí privata fyrítakseminum hevur ikki altíð verið glómandi og tí vil býráðið framyvir stuðla hetta.

Nei, samarbeiðið ímillum javnaðarbyrástýrið, fakfeløgini og borgararnar hevur harafutrimóti givið úrslit.

Eg skal nú viðgera nøkur av teim ósannindum sum standa í nevndu grein.

1. »SIRIUS« varð keyptur á tvingilsupphóðið fyri at bjarga peningi hjá býráðslimum, sigur Dagblaðið.

Til hesa lygnina er at siga, at undirritaði setti 15.000 kr. í Sirius. Hesin peningur er mistur, tá felagið fór á húsagang, og eg havi sjálvandi ikki fingið nakað av hesum aftur frá kommununi og fái tað heldur ikki. Eg meti hesa skuldsetingina í Dagblaðnum fyri at vera eina skuldseting um korrupsion og havi tí saman við øðrum býráðslimum stevnt Dagblaðnum fyri ærumeiðandi skrivning.

2. »Arbeidsfólkið verður útpint eftir peningi at gjalda undirskot við«.

Her lýgur greinskrivarin aftur tí tann peningur sum arbeidsfólkið frivill-

iga hevur latið — tað eru fleiru sum ikki gera tað og tey fáa eins væl arbeiði sum hini — stendur á bankabók (sí niðanfyrirstandandi vátan frá Gunnar Vestergaard banka-stjóra» og er ætlaður til partapening í samband við komandi útbyggjan av virkinum og er ikki eitt tveyoyra av hesum peningi nýttur til tað endamáli sum greinskrivarin pástendur.

Annars kundi eg hugsað mær at spurt greinskrivarin, um hvussu hann kann tilláta sær at lasta býráðsarbeiðið í tann mun, hann ger, tá ið tað er eitt faktum, at bert í tveimum færum hevur andstöðan atkvøtt ímóti uppskotum frá meirilutanum, nevniliga tá partapeningur skuldi setast í »Suðring« (tá atkvøddi G. Vestergaard ímóti!) og tá ið »Sirius« varð keyptur á tvingilsupphóði.

Alt annað hava vit verið samdir um, og eg kann leggja afturat, at eg illa kann hugsa mær, at greinin er skrivað frá Tveroyri av, tí at ein hóast alt má siga, at samarbeiðið í millum andstöðuna og meirilutan í Tveroyrar Býráð hevur verið framúr gott og tað hevur sum nevnt bert verið heilt fá mál, vit hava verið ósamdir um.

So, heldur greinskrivarin at tann førði politikkurin hevur verið skeivur, hvat hann sjálvandi ikki hevur verið, so er ábyrgdin líka so stór hjá andstöðuni sum hjá meirilutanum.

Hóast vit landspolitiskt eru hugsjónarlaga ósamdir við bæði tjóðveldisflokkinn og fólkaflakkin so hava tey umboðini, sum hava sitið í býráðnum fyri nevndu flokkar, nevniliga Hermundur Michelsen og Gunnar Vestergaard, als ikki latið seg ávirkað av hesum, men hava stuðlað so at siga hvørjum einasta »socialistiskum« tiltaki her í bygdini.

Eitt áhugavert mótsetningsforhold liggur júst í tí, at Gunnar Vestergaard, umboðandi fólkaflakkin, sum jú er í móti øllum almennum vinnulivsinitiativi, kravdi at Tveroyrar Býráð skuldi hava avgjörðan meiriluta — t.v.s. 1,2 mill. kr. — í umrødda »kavablaki í helheiminum« (nýggi Suðringur)!

Sami fólkaflakksmaður, sami liberalistur, sama umboð fyri fólkaflakksins

FOEROYA BANKI
UTBANKIN I SUROYRI
TELF. 1032

3880 Tveroyri 27/10-80

V Á T T A N i

Viðv. innlánsbók 7046132, Partapeningur til vátan av Tveroyrar Flakavirki (arbeidsfólk og starvsfólk)

Við hesum verður váttað, at innistandandi á oman fyri nevndu bók er í dag kr. 369.173,61 og at óangitt er tikið út av nevndu bók.

P/ FØROYA BANKI
UTBANKIN I TVEROYRI

privata initiativ hevur ferð eftir ferð skotið upp, at Tveroyrar býráð skuldi lána 1,5 mill. kr. at seta í »socialistisku« fyritekuna Tveroyrar Flakavirki.

Annars eru eg hart í móti, at fólkaflakksmenn gera Tveroyrar Flakavirki

til eitt politiskt mál. Tveroyrar Flakavirki er ikki nøkur javnaðarfyriteka.

Øll bygdin uttan mun til politiskan lit hava styðjað hesa fyriteku og koma vónandi at gera tað í framtíðini, hóast útspillingina í Dagblaðnum.

Tað er einaferð soleiðis, at tá samarbeiði í millum andstöðu og meiriluta er so gott, sum tað hevur verið í Tveroyrar Býráð, so hoyrist lítið til stríð og kjak ímillum valini.

Ein vandi kann vera í hesum, serliga soleiðis at javnaðarmenn á Tveroyri á tí landspolitiska planinum sum ávirkar lokalpolitikkinn.

Men lukktíð, so er tað áðrenn hvørt val komin ein skarnbytta antin í 14. september ella fyri ikki at tosa um Dagblaðið, sum hevur fingið veljararnar at rumsast við, og hevur kallið minnini fram um farnar órætt, og hevur fingið tey at fara fjølment á val, hvat tey eisini fara at gera aftaná hesa spýgguligu skolonu í Dagblaðnum.

Tveroyri 29.10.1980
Signar Dam

Sverri Midjord svarar grein í Dagblaðnum, Tveroyri —

ein socialistisk royndarsigling:

Borgarlig sigling koyrði Føroya land á húsagang

Hesir sum skriva, trúgva at fólkið er stuttmint, men tað eru tó enn nøkur sum minnst at »borgarligu royndarsiglingina sum nærur kostaði lands-húsagangi«.

Við at lesa hesa skrivning, fær ein veruliga eyguni upp fyri hvørjar tankar hesi fólkaflakksumboð hava um onnur.

Os os má ein vurdura, um hesi umboð veruliga eru so væl at sær komin, at tey kunna bjóða sær at umboða fjøldina.

Tann útspilling av sókn mini er tað lægsta, sum eg nakrantíð havi sæð ella lisið. Ein útspilling, ein runidálkan, av einum heilum bygdasamfelag! Hevur tað nakað við politikk at gera, ella hvat er ætlanin.

Eitt stendur greitt: hesi umboð fólkaflakksins á Tveroyri muga hava beiskan smakk í munninum, um tey veruliga standa aftanfyrir hetta. Tá má eg ávara mínum bygdafólki ímóti hesum persónum, tí um handan linjan verður ferd í tí praktiska politikkinum, má ein ógvast.

At vandi er fyri tí, er sjónligt, tí allir flokkar hava nú líkasam tikið saman um og gjørt felags

lista til býráðsvalið fyri lika sum at taka borg.

Tað eru Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin, Tjóðveldisflokkurin, Sjálfstýrisflokkurin, ja sjálvst Fiski- og Framburðsflokkurin eru í einum leypíð.

Er tað so at teir góðkenna skrivning Fólkaflakksins, tá má ein ógvast. Um teir góðkenna hetta, eru teir við í ferdu út-spilling av Tveroyri, og hetta er tað eg má ávara mitt bygdafólki ímóti.

Til seinasta lögtingsval legði Dagblaðið eftir tí landastýrismanni, sum umsat sosial mál. Hann bleiv skýrdur »Ministarin fyri neyð og elendigheit«.

Hesaferð er tað ein heil bygd, sum skal leggast undir óhugnaligu skrivning Dagblaðsins.

Í samband við tað sosiala er at siga, at væl hava fólkaflakkskvinnur og menn fingið hjálpi. Tað er teirra rættur, tað er eingin, sum setur niður á tey, uttan Dagblaðið.

Nú er tað Tveroyri og navngivnar persónar, sum skulu ærumeiðast. Hetta veit eg, at mitt bygdafólk so væl vil visa aftur við valborðið, tí av tí sum er framt, hava sanniliga eisini fólkaflakkskvinnur

og menn fingið sin ágóða, og hvi ikki, tey eru borarar í sama samfelagið. Tey hava ikki kastað aftur.

Mina persónligu erfaring av umboðum Fólkaflakksins skal eg hava hjá mær sjálvum, tí eg ætli ikki at riða so niðarlaga, at eg fari at kunngerða mínar rokfundir í nevndum og ferðingar við umboðsmonnum Fólkaflakksins. Tað vil eg hava hjá mær sjálvum.

Eg hava á lögtingið veri í samvinnu við Fólkaflakkin og eg má sanna, at ikki kennur tú mannin longur enn til tanna.

Um verandi formaður flokksins, Jógván Sundstein, góðkennir hesa skrivning í floksblaðnum, so má sannast, at prisurin fyri formanssesin var høgur, Jógván.

Annars kann visar til bóklingin »Reyða bók«, sum víðgerð ikki tað »Socialistisku royndarsiglingina á Tveroyri«.

Men eina borgarliga sigling sum nærur koyrði Føroya land á húsagangi í 50-unum.

Lesið bókina! Hon er til skjals á Landsbókasavnum og eg ivist ikki í, at Fólkaflakkurin kennir seg aftur har.